

RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 1223936
 afdelingsnaam: Beleid/Sociaal Domein
 steller: Sanne Noordijk
 telefoonnummer: 035 629 2699
 onderwerp: Wijziging 'Verzamelverordening inkomensvoorzieningen 2021' en 'Verordening maatschappelijke ondersteuning 2018'

Voorstel

1. De inkomensgrens van de Individuele Inkomenstoeslag te structureel te verhogen van 110% naar 130% van het wettelijk sociaal minimum (Wsm) en hiervoor de 'Verzamelverordening inkomensvoorzieningen 2023' vast te stellen en deze met terugwerkende kracht in werking te laten treden per 1 januari 2023 onder gelijktijdige intrekking van de 'Verzamelverordening inkomensvoorziening 2021'.
2. Voor 2023 en 2024 de eigen bijdrage Wmo vrij te stellen voor huishoudens met een inkomen tot 130% Wsm en hiervoor de 'Verordening Maatschappelijke ondersteuning 2023' vast te stellen en deze in werking te laten treden per 1 maart 2023 onder gelijktijdige intrekking van de 'Verordening maatschappelijke ondersteuning 2018'.
3. Voor het dekken van de kosten van de vrijstelling eigen bijdrage Wmo de begroting budgetneutraal te wijzigen voor de jaren 2023 en 2024 door het budget voor Programma 3 (taakveld 6.3 Inkomensregelingen) te verlagen met € 330.000,- per jaar en het budget voor Programma 2 (taakveld. 6.6 Maatwerkvoorzieningen) te verhogen met € 330.000,- per jaar.

Begrotingswijziging	2023			2024
	lasten	baten	saldo	saldo
Programma 3 (taakveld 6.3 Inkomensregelingen)	-330.000	-	-330.000	-330.000
Programma 2 (taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen)	-	330.000	330.000	330.000
	-330.000	330.000	-	-

Planning

Titel	Toelichting	BEELDVORMING	OORDEELSVORMING	BESLUITVORMING
Verzamelverordening inkomensvoorziening 2023	Wijziging van artikel 4.2. lid 1 vanwege de verruiming van de inkomensgrens naar 130% van het wettelijk sociaal minimum	Commissie Zorg en Welzijn 11 januari 2023	Commissie Zorg en Welzijn 11 januari 2023	Gemeenteraad 1 februari 2023

Verordening Maatschappelijke ondersteuning 2023	Wijziging artikel 15 lid 2 en toevoegen van artikel 29 lid 4 vanwege de vrijstelling van de eigen bijdrage voor de kosten van een maatwerkvoorzienin g voor huishoudens met een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum.	Commissie Zorg en Welzijn 11 januari 2023	Commissie Zorg en Welzijn 11 januari 2023	Gemeenteraad 1 februari 2023

Samenvatting

De sterke inflatie en koopkrachtdaling vormen een belasting op de bestedingsruimte van een groeiende groep inwoners. Daarom heeft het college -vooruitlopend op vaststelling van nieuwe beleidskaders door de raad voor het nieuwe minimeleid in Q3 2023- zelf al op 13 december 2022 een aantal aanpassingen in het minimeleid doorgevoerd (uitbreiding van de Activeringsregeling en instelling van een Regelvrij Budget).

Aanvullend op bovengenoemde wijzigingen stelt het college nu voor aan de raad om ook de inkomensgrens voor de Individuele Inkomenstoeslag structureel te verhogen van 110% naar 130% Wsm (met terugwerkende kracht ingaande 1 januari 2023) en om de eigen bijdrage Wmo voor huishoudens met een inkomen tot 130% Wsm voor de periode 1 maart 2023 tot 1 januari 2025 op nihil te stellen.

Reden is dat met deze wijzigingen ook de groep werkende armen aanvullende ondersteuning krijgt. Deze groep kon al aanspraak maken op de gemeentelijke minimeleidingen maar komt nu dus ook in aanmerking voor de inkomensaanvulling op grond van de Participatiewet. Hiermee benut de gemeente Hilversum haar beleidsvrijheid maximaal om inkomensondersteuning te bieden aan haar inwoners. De verhoging van de Individuele Inkomenstoeslag is structureel.

Daarnaast wordt voor een beperkte periode de eigen bijdrage Wmo op nihil gesteld omdat er signalen zijn van klantmanagers en consultants dat inwoners zorg mijden op grond van de Wmo omdat ze de eigen bijdrage niet kunnen betalen. Deze wijziging wordt met incidentele middelen tijdelijk gefinancierd om wat lucht te bieden aan onze inwoners.

Met het coalitieakkoord heeft het college besloten extra middelen vrij te maken voor de structurele verruiming en uitbreiding van het minimeleid per 1 januari 2023. Vanwege de onzekere financiële tijden heeft het college daarnaast in de begroting van 2023 een incidenteel budget gereserveerd van € 1 miljoen om in 2023 en 2024 indien nodig maatregelen te kunnen nemen ter ondersteuning van huishoudens die door de gestegen kosten in de problemen komen.

Inleiding

De hoge inflatie als gevolg van de hoge energietarieven hebben zich in de afgelopen maanden tot een kostencrisis ontwikkeld. Dit heeft gevolgen voor de koopkracht voor alle huishoudens. Echter, de huishoudens met een laag inkomen worden het hardst geraakt. Zij besteden verhoudingsgewijs een groter deel van hun inkomen aan vaste lasten. Hierdoor daalt hun vrij besteedbaar inkomen.

Rijksmaatregelen per 1 januari 2023

Het voeren van inkomenspolitiek is een rol die voorbehouden is aan het Rijk. Bij de miljoenennota is een ongekend pakket aan maatregelen ontwikkeld om het verlies aan koopkracht te compenseren. Bij de ontwikkeling van dit pakket is ook gekeken naar de effecten voor de lage inkomens. Vanaf januari 2023 zal de koopkracht daardoor toenemen. Het minimumloon stijgt met ingang van 1 januari 2023 met 10,15%. Hierdoor zal de bijstandsnorm ook stijgen met gemiddeld € 140,00 per maand. De huur en zorgtoeslag zullen in totaal stijgen met € 51,00 per maand. Het kindgebonden budget stijgt met 36 euro per kind per maand. Huurders van een corporatiewoning krijgen per 1 juli 2023 een huurverlaging van € 57,00. Vanuit het Rijk is ook budget beschikbaar gesteld om voor scholen met kwetsbare leerlingen gratis ontbijt en lunches te verzorgen. Met de [Kamerbrief aanvullende maatregelen energierekening](#) heeft het Rijk maatregelen aangekondigd om de negatieve effecten van de hoge energieprijzen te dempen.

Lokale mogelijkheden voor de financiële ondersteuning van huishoudens met een laag inkomen.

Gemeenten zijn bevoegd om aanvullend beleid op te stellen om huishoudens op individueel niveau te compenseren voor kosten die zij maken. De gemeente Hilversum heeft met het gemeentelijk minimabeleid een staand pakket met financiële tegemoetkomingen voor inwoners met een laag inkomen. Met het coalitieakkoord heeft het college besloten middelen vrij te maken voor structurele uitbreiding en verruiming van het minimabeleid per 1 januari 2023. Vanwege de onzekere financiële tijden heeft het college daarnaast in de begroting van 2023 een incidenteel budget gereserveerd van € 1 miljoen om in 2023 en 2024 om indien nodig maatregelen te kunnen nemen ter ondersteuning van huishoudens die door de gestegen kosten in de problemen komen. In de [collegebrief van 14 oktober 2022](#) is de gemeenteraad door het college geïnformeerd dat wordt gewerkt aan maatregelen om huishoudens met een laag inkomen structureel extra te ondersteunen met ingang van 1 januari 2023.

In de raadsinformatiebrief van 13 december 2022 is de gemeenteraad geïnformeerd over de uitbreidingen van het minimabeleid. Twee uitbreidingen van minimaregelingen zijn een collegebevoegdheid: het verhogen van de Activeringsregeling en het instellen van een regelvrij budget. Voor de twee andere regelingen, de wijziging van de Individuele Inkomenstoelag (IIT) en de vrijstelling van de eigen bijdrage van de Wmo is een raadsbesluit nodig.

Probleemstelling/doel

Verruiming van de inkomensnorm van de individuele inkomenstoelag van 110% naar 130% van het wettelijk sociaal minimum door wijziging van artikel 4.2. lid 1 van de Verzamelverordening inkomensvoorzieningen 2021 en de nihilstelling van de eigen bijdrage Wmo door wijziging van artikel 15 lid 2 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2018.

Argumenten

1.1. Door verhoging van de inkomensgrens voor de Individuele Inkomenstoelag komen meer huishoudens in aanmerking voor de inkomensondersteuning.

Door de hoge inflatie als gevolg van de gestegen energietarieven zijn de kosten van levensonderhoud in 2022 enorm gestegen. Het vrij besteedbare inkomen van huishoudens is hierdoor gedaald. De individuele inkomenstoelag is een vorm van inkomensondersteuning voor inwoners die langdurig een

laag inkomen hebben. De inkomensgrens van alle gemeentelijke minimaregelingen lag al op 130% zodat meer werkende armen ervoor in aanmerking konden komen. De enige uitzondering hierop was de Individuele Inkomenstoeslag die feitelijk geen gemeentelijke regeling is maar een regeling die op grond van de Participatiewet verplicht is. Door deze regeling te verhogen komen werkende armen in aanmerking voor deze vorm van ondersteuning. Bovendien is de individuele inkomenstoeslag vrij besteedbaar, hierdoor kunnen de inwoners deze zonder aanvullende voorwaarden gebruiken waarvoor zij deze nodig hebben.

1.2. De eigen bijdrage Wmo is voor een toenemende groep inwoners steeds lastiger te betalen.

In Hilversum ontvangen circa 3200 inwoners ondersteuning vanuit de Wmo. Het gaat daarbij om verschillende vormen van ondersteuning, variërend van ambulante begeleiding van psychisch kwetsbare Hilversummers tot huishoudelijke hulp en woningaanpassingen. Een deel van de Wmo-gebruikers ontvangt één Wmo-voorziening, een ander deel krijgt meerdere vormen van ondersteuning. Voor de Wmo geldt een eigen bijdrage van € 19,- per maand, ongeacht de hoeveelheid ondersteuning die mensen ontvangen en hun financiële positie. Voor mensen met een laag inkomen (< 130% sociaal minimum) is € 19,- een aanzienlijk bedrag, zeker nu andere lasten stijgen als gevolg van de energiecrisis en inflatie. Op het sociaal plein komen steeds meer signalen binnen van mensen die door de stijgende lasten in de problemen komen. Er zijn inwoners die de eigen bijdrage als een drempel ervaren om ondersteuning vanuit de Wmo aan te vragen met mogelijk zorgmijding als gevolg. Ook zorg- en welzijnspartners geven aan dat zij de afgelopen maanden een toenemend aantal kwetsbare mensen met Wmo-ondersteuning zien die door gestegen energielasten financiële problemen ervaren. Mensen houden na aftrek van de essentiële vaste lasten, zoals de huur en zorgverzekering, vaak slechts enkele tientjes per week over om van te leven. Om te voorkomen dat ze in de schulden komen, bezuinigen mensen veelal op zorg en gezond eten, met alle gevolgen van dien voor de langere termijn. Aangezien het om kwetsbare mensen gaat – zowel in financieel opzicht als qua ondersteuningsbehoefte – stellen we voor om deze groep de komende twee jaar vrij te stellen van de eigen bijdrage Wmo. Financiering vindt plaats vanuit het incidenteel vrijgemaakte budget voor 2023 en 2024. Het bereik van de maatregel is 100%. De uitvoering verloopt automatisch via het Centraal Administratie Kantoor (CAK) en vraagt geen handelingen van de inwoner. De maatregel is eenvoudig en is na wijziging van de verordening per 1 maart 2023 uitvoerbaar door het CAK met lage uitvoeringskosten. De maatregel is juridisch houdbaar. De landelijk vastgestelde eigen bijdrage van €19,- is een maximale bijdrage. Gemeenten hebben de vrijheid om een lagere bijdrage te vragen en inwoners vrij te stellen met als doel problematische schulden en/of zorgmijding te voorkomen. Er zijn op dit moment 63 andere gemeenten die het minimeleid toepassen op de eigen bijdrage voor de Wmo.

1.3. Onderdeel van een totaalpakket aan uitbreiding minimaregelingen

Zoals in de raadsinformatiebrief van eind december 2022 vermeld heeft het college onder haar eigen bevoegdheid ook twee andere maatregelen genomen ter ondersteuning van minimahuishouders. Hierdoor ontstaat er een totaalpakket die mensen met een laag inkomen vanuit de gemeentelijke mogelijkheden en binnen de financiële middelen zo ruim mogelijk ondersteund. De twee maatregelen zijn: (a) De jaarlijkse vergoeding voor de activeringsregeling wordt structureel verhoogd van € 140,00 naar € 250,00 per persoon en krijgt extra bestedingsdoelen (digital devices en telefonie- en internet-abonnement). Door de vergoeding van de bestaande activeringsregeling te verhogen en de inkomensgrens van de IIT te verhogen, kunnen huishoudens beide budgetten gezamenlijk inzetten voor aanschaf van een digital device. Daarnaast (b) wordt eenmalig een regelvrij budget van € 50.000,- vrijgemaakt waarmee het team Schuldhulpverlening van het Sociaal Plein noodsituaties kan afwenden indien de reguliere interventies niet tijdig ingezet kunnen worden of niet voldoende zijn. Te denken valt aan: huisuitzetting, afsluiting van gas, water of elektra, vermijden van de bronheffing (inhouden op uitkering) of uit een schuldregeling gezet worden.

1.4 De Cliëntenraad en de Adviesraad Sociaal Domein adviseren positief op de voorgestelde maatregelen. De Cliëntenraad en de Adviesraad Sociaal Domein is gevraagd een advies uit te brengen over de voorgestelde maatregelen om minimahuishoudens extra financieel te ondersteunen. Zij zijn positief over de voorstellen. Beiden adviseren wel om de regelingen uit het minimabeleid onder de aandacht te blijven brengen bij de doelgroep. In 2023 via de communicatiekanalen van de gemeente Hilversum (Gemeentepagina in de Gooi en Eembode, Sociale Media en A0 borden langs de weg) aandacht besteed aan de minimaregelingen.

Kanttekeningen

1.1. De huishoudens met een inkomen boven de 130% Wsm komen niet in aanmerking voor de voorgestelde wijzigingen.

Dit blijft het dilemma van generieke minimaregelingen versus individuele bijzondere bijstand op maat. Voordeel van generieke regelingen is dat een groot aantal huishoudens vrij simpel en snel geholpen kunnen worden. Bij huishoudens die niet voor de minimaregelingen in aanmerking komen, blijft individueel maatwerk toegepast worden.

1.2. Later dit jaar volgt nog een wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning.

De vrijstelling van de eigen bijdrage Wmo gaat direct in na wijziging van de verordening Wmo per 1 maart 2023. Later dit jaar, in Q3, zal de verordening Wmo opnieuw gewijzigd worden na vaststelling van nieuwe beleidskaders voor Wmo-welzijn. Het is niet haalbaar om de behandeling van wijzigingen die staan gepland in Q3 van 2023 naar voren te halen.

Financiën, middelen & capaciteit

De extra lasten van €200.000 voortkomend uit de verruiming van de inkomensgrens van de individuele inkomens toeslag van 110% naar 130% van het wettelijk sociaal minimum worden binnen de begroting gedekt binnen programma 3 (taakveld 6.3 inkomensregelingen). Hiermee wordt invulling gegeven aan het verbeteren van de minimaregelingen, zoals is verwoord in het coalitieakkoord.

Voorgesteld wordt om de lagere baten van €330.000 voortkomend uit de nihilstelling van de eigen bijdrage Wmo voor huishoudens met een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum te dekken uit de stelposten schuldhulp en minimabeleid. Echter dit budget is beschikbaar binnen programma 3 (taakveld 6.3 inkomensregelingen), terwijl de lagere baten zich voordoen in programma 2. Daarom wordt aan de raad voorgesteld te besluiten tot de volgende neutrale begrotingswijziging.

Begrotingswijziging	2023			2024
	lasten	baten	saldo	saldo
Programma 3 (taakveld 6.3 Inkomensregelingen)	-330.000	-	-330.000	-330.000
Programma 2 (taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen)	-	330.000	330.000	330.000
	-330.000	330.000	-	-

Uitvoering

De inwoners van Hilversum worden geïnformeerd over de wijziging in de Verzamelverordening inkomensvoorzieningen gemeente Hilversum die met terugwerkende kracht per 1 januari 2023 in werking treedt.

De inwoners worden ook geïnformeerd over de wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning die op 1 maart 2023 van kracht wordt. Het Centraal Administratie Kantoor wordt z.s.m. verzocht het besluit te implementeren. Dit vraagt om inzet vanuit de gemeente, o.a. voor het berekenen

van de precieze inkomensgrenzen en communicatie. Na de implementatie ligt de uitvoering van de maatregel grotendeels bij het CAK en zal de gemeentelijke inzet minimaal zijn.

Betrekken van de raad bij nieuw minimabeleid

In de prioriteitenagenda is voorzien om in Q3 2023 nieuw minimabeleid vast te stellen. In de collegebrief van 14 oktober 2022 heeft het college aangegeven de raad daarbij vroegtijdig te betrekken. Het college neemt het initiatief om in Q1 2023 raadsleden uit te nodigen voor een werkgroep, die een verkennende sessie over het nieuwe minimabeleid zal houden. Bij de verkennende sessie worden ook de antwoorden op de armoedevragen van 8 fracties (gesteld op 21 september 2022) betrokken en de uitkomsten van de evaluatie van het minimabeleid. Hiervoor is op dit moment de beleidsverkenning gaande die in de brief van 14 oktober werd aangekondigd.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera dr. Ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit wijziging Verzamelverordening inkomensvoorzieningen 2021 en Verordening maatschappelijke ondersteuning 2018
2. Raadsbesluit Verzamelverordening inkomensvoorzieningen 2023
3. Raadsbesluit Verordening maatschappelijke ondersteuning 2023